

over: Genesis 2, 7 – 9 + 3, 1 – 7 en Matteus 4, 1 – 11

Hoe God de mens precies geschapen heeft, dierbare vriendinnen en vrienden, dat weten we niet. Wetenschappers hebben geweldige evoluties ontdekt beginnend bij minuscule organismen tot het uiterst complexe menselijke lichaam. Maar hoe die mens zichzelf als persoon is gaan ervaren, als individu, als een 'Ik', dat blijft 'n mysterie. In alle culturen vinden we verhalen, mythen of legendes aangaande het ontstaan van de zelfbewuste man en vrouw. Met verhalen trachten zij ons te doen aanvoelen hoe zij het mysterie van het leven verstaan.

De eerste lezing van vandaag vertelt ons hoe het Joodse volk zijn oorsprong heeft begrepen en uitgelegd. Voor hen is God het begin en de grondslag van alles. In het begin was God aan het scheppen. En God vormde de mens uit het stof van de aarde. Waarom nu precies uit het stof van de aarde? Omdat zij wisten dat het lichaam, eenmaal dood en begraven, weer verging tot stof van de aarde. Maar dat lichaam werd slechts een menselijk wezen door de levensadem die God hem in de neus blies. Natuurlijk wisten die verhalen vertellers dat dit maar een beeld is. Maar voor hen was dit de beste manier om uit te drukken dat zij het leven ervoeren als de ultieme gave Gods. Hij gaf ons niet allen het leven, maar deelde met ons zijn adem, zijn Geest.

Nu is 'op God gelijken' zowel fantastisch als gevaarlijk. Het is fantastisch om deel uit te maken van de schepping én medescheppers te zijn. Om al de mogelijkheden die in de schepping verborgen liggen te kunnen gebruiken om onze wereld steeds menselijker te maken. Moet je zien wat de mensheid in de afgelopen eeuwen tot stand heeft gebracht. We zullen straks ook in staat blijken het gevreesde Corona-virus het hoofd te bieden. Ja, dat is fantastisch! Maar dat is tegelijkertijd ook gevaarlijk. Door al die prestaties kan de mens gemakkelijk vergeten dat onze vermogens een gáve zijn en wie de Gever is. Hoe meer we voor elkaar krijgen des te groter wordt de uitdaging om nog verder te gaan. De volgende stap. Trots en zelfvoldaanheid doen ons gemakkelijk naar de appel grijpen waarvan God gezegd heeft die niet te plukken. "Jullie zullen 'als God' zijn" heeft de slang gefluisterd. Dan heb je die God helemaal niet meer nodig. Voor je het weet geloven we nauwelijks meer in God en wordt iedereen z'n eigen God om uit te maken wat goed is en wad kwaad 'voor mij', Ja, voor mij! En natuurlijk weet ik wel dat het verhaal van het verboden fruit en van die verleidende slang ook maar een beeld is. Maar het schildert wel heel precies onze alledaagse realiteit. En plotseling gaan ons de ogen open en realiseren we ons hoe naakt we er bij staan, kwetsbaar, onbeschut. En we beginnen ons voor elkaar te verbergen, praten niet meer wezenlijk met elkaar en bouwen muren om ons heen om veilig te zijn. Veiligheid wordt onze hoogste waarde en voor we het weten komen we in een wapenwedloop terecht. De mensheid ervaart zich nauwelijks nog als 'wij'. Wie kunnen er nog bidden "Onze Vader"?

God heeft diezelfde adem Jezus ingeblazen toen, na zijn doop de hemel open ging en de Heilige Geest van God op hem neerdaalde in de gestalte van een duif. En er klonk een stem: "Dit is mijn Zoon, mijn welbeminde, in wie Ik welbehagen heb." Die Geest was het die Jezus naar de woestijn dreef om door de duivel bekoord te worden. Zoals Adam en Eva, zo was Jezus een menselijke mens, dank zij de adem Gods die Hem vervulde. En zoals Adam en Eva werd ook Jezus bekoord. En de duivel probeert ook hem er toe te krijgen zijn eigen wil te doen in plaats van de wil van zijn Vader. Als de Vader je geen brood geeft, maak het dan zelf. Dat kun je toch! Als de Vader je geen engelen stuurt om je te beschermen, dan kun jij toch zelf wel voor hun diensten zorgen? En als de Vader je de macht over de wereld niet gunt, dan kan 'ik' je die wel geven. Ik, de duivel, ben goed in het geven van macht.

Maar de Geest van God bezielt Jezus volledig. Bij iedere bekoring beroept Jezus zich op zijn Vader. Hij leeft niet van brood alleen maar van elk woord van de Vader. Hij staat niet toe dat God op de proef wordt gesteld en hij denkt er niet over een ander te aanbidden dan God alleen. Zo verjaagt Jezus de satan. Adam en Eva dachten door de kennis van goed en kwaad Gods plaats in te kunnen nemen. Jezus geeft alle eer en glorie aan God en geeft zich volledig over aan de wil van de Vader.

Ieder van ons, dierbare vrienden, is geschapen naar Gods beeld en gelijkenis. Bij ons doopsel ontvingen wij, net als Jezus, Gods Heilige Geest. God, onze Vader, heeft ons geestelijk leven ingeblazen en ons aangenomen als zijn welbeminde zoon of dochter. Maar net als Adam en Eva, net als Jezus, lopen ook wij tegen de duivel aan. Die slang die probeert ons te bedriegen met alternatieve goden en talloze bekoringen tot korte termijn succes, tot rijkdom, aanzien en invloed. Hij wil ons doen geloven in eigen voortreffelijkheid en onafhankelijkheid. We hebben toch niemand nodig om ons te vertellen hoe we aangenaam en nuttig kunnen leven. Wie heeft er nou een God nodig om de weg te wijzen en ons doen en laten te beoordelen? We zijn natuurlijk veel te goed opgeleid om te denken dat we zelf onze eigen god zijn, maar we leven gewoon alsof Hij niet bestaat. Makkelijk genoeg, toch!

Jezus nodigt ons uit een andere keuze te maken. Laat de duivel je niet van je God beroven. In deze weken voor Pasen worden we uitgenodigd onszelf af te vragen of wij ons leven nog steeds aan de wil van de Vader toevertrouwen. Of we nog leven volgens zijn geboden en proberen in Jezus voetspoor te treden. Jezus is en blijft de enige betrouwbare weg naar een menselijke samenleving en naar eeuwig leven in het huis van de Vader, Amen